

4. Primeri uspešnih FOSS projekata

Primeri uspešnih FOSS projekata su: BIND, Apache, Sendmail, OpenSSH, Open Office, GNU/Linux, Chrome/Chromium, Mozilla Firefox, 7-zip.

BIND (DNS Server) – Internet adrese ne bi mogle da funkcionišu da nema DNS-a (Domain Name Servers), koji konvertuju nazive adresa u numeričke IP adrese i obrnuto. BIND (Berkley Internet Name Domain) server pokreće 95% svih DNS servera. BIND je FOSS program licenciran BSD licencom od strane Internet Software Consortium-a.

Apache (Web Server) – zadužen za prijem i ispunjavanje zahteva sa web pretraživača. Jedan je od temelja WWW (World Wide Web), najviše korišteni web server još od 1996. godine, upravlja sa 62,5% tržišta web servera, što je dvostruko više od najbližeg konkurenta Microsoftovog IIS-a (Internet Information Services).

Sendmail (Email Server) – osnovna funkcija email server je isporučivanje poruke korisnika na njegovo odredište. Ima izuzetno složenu funkcionalnost sa posebnim naglaskom na bezbednost. Unix Sendmail je imao još 2001. godine najveći udeo na tržištu sa 42% svih email server, što je bilo više od sledeća dva najzastupljenija Microsoft Exchange i Unix Qmail (nije FOSS projekat).

OpenSSH (Secure Network Administration Tool) – SSH (Secure Shell) protokol omogućava sistem administratorima kontrolu servera sa udaljenosti vezan za bezbednost Internet saobraćaja koji može prolaziti kroz više mreža. Open SSH je FOSS implementacija SSH protokola koji je u 2002. godini činio 66,8% tržišta.

Open Office – desktop softver za pisanje, crtanje, tabelarne proračune, prezentacije i rad sa bazama podataka, koji je ekvivalent Microfost Office paketu. Posедуje većinu (ne sve) opcija i karakteristika ovog paketa, kao i kompatibilnost formata dokumenata i datoteka. Dosta se koristi na Linux operativnom sistemu. Bazira se na izvornom FOSS kodu vlasničkog softvera StarOffice. Još uvek nema veliki udeo na tržištu.

GNU/Linux – Izvorno ime jezgra operativnog sistema kreirano od strane Linus Torvaldsa, 1991. godine. Ono omogućuje kontrolu upotrebe procesora (CPU), organizaciju memorije i hardverskih uređaja. Posreduje u komunikaciji različitih programa unutar operativnog sistema. Osim Linux-a postoje i druga FOSS jezgra (Mach npr. za BSD operativni sistem). Danas je česta Linux distribucija koja uključuje mnogo više od samog jezgra (GNU/Linux), FOSS komponente neophodne za potpuno funkcionalan operativni sistem (sistemske biblioteke, GUI, baze podataka, web server, email klijent/server itd.). Verzija 4.15 iz 2018. godine ima preko 23,3 miliona redova izvornog koda, ne računajući komentare pod GNU licencom.

Chrome/Chromium – web pretraživač kompanije, giganta Google. Veći deo izvornog koda (Chromium) je pod BSD licencom, dok je zbog podrške i dodataka (plug-in) drugih vlasničkih softvera (Adobe Flash Player, PDF) Chrome je ipak "Propreitary" softver. Udeo na svetskom tržištu je oko 67%.

Mozilla Firefox – web pretraživač nastao 2004. godine kao konkurent Microsoft Explorer-u. FOSS softver pod trojnom licencom: MPL, GPL i LGPL. Netscape i Flock pretraživači su bazirani na Firefox-u.

7-zip – softver za arhiviranje fajlova/datoteka visokim stepenom kompresije. Najveći deo programskog koda je pod GNU LGPL licencom, dok je jedan deo pod BSD softverskom licencom. Nastao je kao besplatna zamena za Winzip program, ne zahteva registraciju i može se koristiti na računarima u komercijalnim organizacijama.